



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Tutkintojen perusteiden ajankohtaiset: Liiketoiminnan perustutkinnon perusteet uudistumassa

4.5.2023

Opetusneuvos Minna Taivassalo
Opetushallitus, Ammatillinen koulutus -yksikkö

Lähtökohdat perustutkinnon uudistamistyölle

- Uudistettavissa liiketoiminnan perustutkinnon perusteissa otetaan käyttöön uusi, kaikille ammatillisille perustutkinnoille yhtenäinen ammatillisten tutkinnon osien osaamisen arviointikriteeristö. Uuden arviointikriteeristön käyttöönotto edellyttää tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten uudelleen muotoilemista.
- Uudistamistyössä huomioidaan myös kestävän elämäntavan vaatimukset ja digitalisaation vaikutukset liike-elämään ja osaamistarpeisiin.
- Liiketoiminnan perustutkinnon uudistamisessa vahvistetaan osaamisperusteisuutta ja päivitetään tutkinnon sisältöä vastaamaan paremmin työelämän osaamistarpeita, työkokonaisuuksia ja -prosesseja.
- Samalla selvitetään työelämän tarpeet tutkinnon muodostumisen muuttamiseen ja uusille tutkinnon osille.
- Perusteiden arvioitu voimaantuloaika 1.8.2024.
- Perusteet lausunnolla n. 19.5- 20.6.2023

Uusi arviointikriteeristö, osa 1

Opiskelija

Tyydyttävä 1

- toteuttaa työn ohjeiden mukaisesti
- toimii yhteistyökykyisesti
- tarvitsee joissakin tilanteissa lisäohjeita
- hyödyntää työssä tarvittavaa perustietoa
- muuttaa toimintaansa saamansa palautteen mukaisesti

Tyydyttävä 2

- toteuttaa työn oma-aloitteisesti ja ohjeiden mukaisesti
- toimii yhteistyökykyisesti ja vuorovaikutteisesti
- tarvitsee vain harvoissa tilanteissa lisäohjeita
- hyödyntää työssä tarvittavaa tietoa tarkoituksenmukaisesti
- muuttaa toimintaansa saamansa palautteen ja omien havaintojen mukaisesti

Hyvä 3

- toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti
- toimii yhteistyökykyisesti ja aloitteellisesti vuorovaikutustilanteissa
- selviytyy tavanomaisista ongelmanratkaisutilanteista
- hyödyntää työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti
- arvioi suoriutumistaan realistisesti

Uusi arviointikriteeristö, osa 2

Hyvä 4

- suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti
- toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti vuorovaikutustilanteissa
- selviytyy ongelmanratkaisutilanteista hyödyntäen monipuolisia ratkaisutapoja
- soveltaa työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti ja perustellusti
- arvioi suoriutumistaan realistisesti sekä tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan

Kiitettävä 5

- suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat
- toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa
- soveltaa työssä tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilanteissa monipuolisesti ja kriittisesti
- esittää työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämis ehdotuksia
- arvioi suoriutumistaan realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen
- ymmärtää oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta

Laadukkaan tutkinnon perusteen keskeiset elementit

Perusteet vastaavat työelämän tarpeisiin

- Perusteet ovat sisällöllisesti ajan tasalla
- Tutkinnon osat ovat työelämälähtöisiä

Tutkinto muodostuu loogisesti eri tutkinnon osista

- Pakolliset ja valinnaiset tutkinnon osat muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden
- Useissa eri työtehtävissä tai prosesseissa tarvittava osaaminen on kirjoitettu perusteisiin johdonmukaisesti

Perusteet antavat puitteet luotettavalle ja monipuoliselle arvioinnille

- Ammattitaitovaatimukset (osaamistavoitteet) ja arvioinnin kriteerit ovat selkeät
- Ammattitaidon osoittaminen on mahdollista erilaisissa työpaikoissa

Laadukkaan tutkinnon perusteen keskeiset elementit

- Perusteissa käytetty kieli on selkeää
 - Terminologia on selkeää ja yhdenmukaista
 - Kieli on sujuvaa
- Perustemääräyksen julkaisutapa on saavutettava ja selkeä
- ePeruste palvelee käyttäjiään sujuvasti ja havainnollisesti
- Opetushallitus tarjoaa tukea perusteiden käyttöönotossa

Lähde: Koulutuksen järjestäjät ja työelämän edustajat 2022

Työn käytännön organisointi

- Opetushallitus on hankkinut yhteistyökumppanin kilpailutuksen kautta 2022
Lisätietoja perustetöiden kilpailutuksesta
<https://www.oph.fi/fi/uutiset/2021/ilmoittautuminen-ammattillisten-tutkintojen-perustetoiden-hankintoihin-avautuu>
- Sopimus on tehty Tampereen seudun ammattiopisto Tredun kanssa
yhteyshenkilö Lea Lintunen OPH:ssa uudistamistyötä johtaa
opetusneuvos Minna Taivassalo



Liiketoiminnan perustutkinnon perusteet -sivusto

- <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/liiketoiminnan-perustutkinnon-perusteet>
- tiedotetaan peruste uudistuksesta ja jatkossa toimeenpanon tuesta

Liiketoiminnan perustutkinnon perusteet

Koulutus ja tutkinnot

Ammatillinen koulutus

Kauppa, hallinto ja oikeusasiat

Jaa



Liiketoiminnan perustutkinnon perusteita uudistettaessa otetaan käyttöön ammatillisissa tutkinnoissa yhtenäinen arviointikriteeristö ja ammatitaitovaatimusten osaamisperusteisuutta vahvistetaan. Tutkinnojen sisältöjä ja tutkinnojen muodostumista tarkistetaan työelämän tarpeiden mukaisesti.

Perusteiden arvioitu voimaantuloaika 1.8.2024.

Perusteet lausunnolla 5-6/2023.

Verkkotyöpajat

Liiketoiminnan perustutkinnojen perusteluonnoksia voi seurata ja kommentoida työn edetessä kaikille avoimissa verkkotyöpajoissa.

Tutkinnon perusteen uudistustyön eteneminen 2022-2023

Liiketoiminnan perustutkinnon perusteiden sisältöjen kehittämiseksi on toteutettu liiketoiminnan osaamistarpeista kysely, joka oli avoinna 10.6. - 30.9.2022 saakka. Vastaajia n. 130

Kaikille avoimet verkkotyöpajat, joista tiedotettu uudistustyön [sivustolla>>](#)

- Aloituswebinaari alan toimijoille: Uudistuksen tavoitteet ja kyselyn tulokset sekä yhteistä työskentelyä 22.9.2022 klo 12-15
- Webinaarityöpaja 31.1.2023, jossa tutkinnon muodostumisen yhteiskatselmus ja Miro-alustoilla valinnaiset tutkinnon osat kommentoitavissa 14.2.2023 saakka
- Kommenttien pohjalta muokatut tutkinnon osat nähtävillä valtion Teamsissä
 - Kommentointi koulutuksen järjestäjiltä kootusti ja myös yksilökommentit
- Teemakohtaisten sisältöjen kommentointi Teams-verkkotyöpajoissa:
 - ma 13.3.2023 klo 8- 9 teemalla taloushallinto
 - ma 20.3.2023 klo 8-9 teemalla kaupan ala
 - ma 27.3.2023 klo 8-9 teemalla kirjastoala
 - ma 3.4.2023 klo 8-9 teemalla kestävä liiketoiminta

Yhteinen TEAMS-ryhmä

- **valtion Liiketoiminnan perustutkinnon perusteiden uudistaminen 2022-2023** [TEAMS-ryhmä](#) Pyydä jäsenyyttä minna.taivassalo@oph.fi

The screenshot shows a Microsoft Teams interface. At the top, there is a search bar with the text 'Haku'. To the right of the search bar, there is a user profile card for 'Valtion' with a red box highlighting it. Below the search bar, the left sidebar shows a list of channels under the heading 'Kaikki tiimit'. The main content area displays the channel 'Liiketoiminnan perustutkinnon perusteiden uudistaminen 2022-2023'. The channel description states: 'Tämä ryhmä on perustettu liiketoiminnann perustutkinnon perusteiden uudistamistyötä varten'. Below the description, there are tabs for 'Jäsenet', 'Odottavat pyynnöt', 'Kanavat', 'Asetukset', 'Analytiikka', 'Sovellukset', and '1 lisää'. The 'Jäsenet' tab is selected, showing a search bar 'Etsi jäseniä' and a 'Lisää jäsen' button. Below the search bar, there is a section for 'Omistajat (1)' with a table listing the owner. The table has columns for 'Nimi', 'Työnimike', 'Sijainti', 'Tu...', and 'Rooli'. The owner listed is 'Taivassalo Minna (OPH)' with the title 'Opetusneuvos' and role 'Omistaja'. Below the owner section, there is a section for 'Jäsenet ja vieraat (324)'.

Haku

Valtion

Kaikki tiimit

Liiketoiminnan perustu...

Yleinen

1. Pakolliset tutkinnon osat komment...

Kaupan ala

Kirjasto

Muut tutkinnon osat

Taloushallinto

Ylläpitäjien kanava

Liiketoiminnan perustutkinnon perusteiden uudistaminen 2022-...

Tämä ryhmä on perustettu liiketoiminnann perustutkinnon perusteiden uudistamistyötä varten

Jäsenet Odottavat pyynnöt Kanavat Asetukset Analytiikka Sovellukset 1 lisää

Tässä tiimissä on vieraita.

Etsi jäseniä

Lisää jäsen

Omistajat (1)

Nimi	Työnimike	Sijainti	Tu...	Rooli
Taivassalo Minna (OPH)	Opetusneuvos	Kasvatus, koulutus ja osaaminen		Omistaja

Jäsenet ja vieraat (324)

Tutkinnon perusteen uudistustyön eteneminen 5-9/2023

- Lausuntokierros lasuntopalvelu.fi:ssä ja lausuntokierros n.19.5.2023 – 20.6.2023
- Perusteen viimeistely 9/2023
- Perusteet tulevat voimaan 1.8.2024

Lisätietoa uudistustyöstä [Liiketoiminnan perustutkinnon perusteet | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

Tiedon hyödyntäminen peruste uudistuksessa

- Kysely liiketoiminnan osaamistarpeista
- Työelämäpalaute
- Koski-suoritusdata
- OEF-ennakointitulokset ja muut ennakointitietolähteet sekä [Kaupan alan tulevaisuusselonteko](#)
- Tredun työelämäfoorumit
- 22.9.2022 aloituswebinaarin työpajan tulokset
- Yhteinen keskustelu eri tahojen kanssa

Esimerkkejä perusteiden laatimistyöhön/keskusteluihin osallistuneista tahoista

- K-kauppiasliitto
- Prisma
- K-Citymarket
- IKEA
- VARMA
- Kirjastoja
- Taloushallintoliitto
- Kaupan liitto ja
Kaupan liiton koulutusvaliokunta
- Teknisen Kaupan Liitto
- VASKI – Vastuullinen ja kestävä
ammattillinen koulutus -
kehittämishanke
- KEOSKI-hanke
- Finanssiala ry
- Uusin työelämässä tarvittava
ammattillinen digiosaaminen -projekti
- OEF:n Kauppa ja hallinto -osaamisen
ennakointiryhmä
- Liiketoiminnan työelämätoimikunta
- Tredun työelämäfoorumi

Tutkinnon muodostuminen



Ammatilliset tutkinnon osat

Liiketoiminta-
ympäristössä
toimiminen
25 osp

Asiakaspalvelu
15 osp

Myyntityö
30 osp

Myymälässä
toimiminen
15 osp

Kassapalvelut
15 osp

Tuotekeräily
15 osp

Visuaalinen
myyntityö
15 osp

Tuote- ja
palveluneuvonta
15 osp

Liiketoiminnan
logistiikka
15 osp

Digitaalinen
kauppa
15 osp

Markkinointi-
viestintä
30 osp

Tapahtuman
järjestäminen
15 osp

Projektissa
toimiminen
15 osp

Asiakaskoke-
muksen
kehittäminen
15 osp

Asiakkuuden
hoitaminen
15 osp

Sisäiset palvelut
ja tiedonhallinta
15 osp

Kirjanpito
30 osp

Palkanlaskenta
30 osp

Laskutus ja
myyntireskontra
15 osp

Ostoreskontra
15 osp

Jaksotus-
kirjaukset
15 osp

Tilinpäätös
15 osp

Kirjaston tieto-
ja opastamis-
palvelut
30 osp

Kirjastopalvelut
15 osp

Finanssipalvelut
15 osp

Huippuosaajana
toimiminen 15 osp

Ilmastovastuullinen
toiminta 15 osp

Kansainvälisessä
työympäristössä
toimiminen 15 osp

Yrityksessä
toimiminen 15 osp

Yritystoiminnan
suunnittelu 15 osp

Työpaikkaohjaajaksi
valmentautuminen
5 osp

Tutkinnon osa
toisesta
ammattillisesta
5–15 osp

Korkeakoulu-opinnot
5–15 osp

Yhteisten tutkinnon
osien osa-alueita tai
muuta jatko-
opintovalm. tukevia 1
– 25 osp

Paikallisiin
ammattitaitovaati-
muksiin perustuva
tutkinnon osa
5–15 osp

ePerusteen esikatselulinkissä näkyvissä tutkinnon osien sisällöt ja muodostuminen

[Liiketoiminnan perustutkinnon perusteet luonnos 2024 -
ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)

Toimii aina silloin kun perustetta ei samaan aikaan muokata palvelussa.

Tutkinnon suorittaneen osaaminen (luonnos 21.4.2023)

Liiketoiminnan perustutkinnon suorittanut

- työskentelee tavoitteellisesti ja tuloksellisesti liiketoimintaympäristössä eri toimialojen yrityksissä, järjestöissä tai julkisella sektorilla
- on sisäistänyt kannattavan toiminnan merkityksen liiketoiminnassa
- edistää toiminnallaan myönteistä asiakaskokemusta ja palvelee asiakkaita
- työskentelee vastuullisesti ja suunnitelmallisesti työyhteisössä sekä noudattaa työelämän pelisääntöjä
- edistää toiminnallaan kestävän kehityksen osa-alueiden toteutumista (ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen näkökulma)
- viestii monikanavaisesti ja hyödyntää digitaalista toimintaympäristöä ja sen palveluita työssään
- toimii yhteistyökykyisesti alan globaalissa ja monikulttuurisessa toimintaympäristössä.

Työtehtäviä, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia

Liiketoiminnan perustutkinnon suorittanut työskentelee valintojensa mukaisesti joko asiakaspalvelu-, myynti-, markkinointi-, projekti- ja taloushallintotehtävissä tai tapahtumajärjestelyissä. Hän voi sijoittua myös kaupan logistiikan tehtäviin tai toimia kirjaston opastamis- ja tietopalveluissa. Hänellä on valmiudet toimia myös itsenäisenä yrittäjänä. Alan työpaikkoja ovat yritykset, järjestöt ja julkisen sektorin organisaatiot. Tyypillisiä työympäristöjä ovat erilaiset vähittäiskaupan ja erikoiskaupan myymälät sekä myynti- ja asiakaspalvelupisteet, tilitoimistot sekä laajasti erilaiset työ- ja toimistotyöympäristöt kotimaassa ja ulkomailla, myös online.

Työn eteneminen ePerusteessa lähiviikkoina

19.5. saakka

- Lähiviikkoina ihan lausuntokierrokselle lähettämiseen saakka jatketaan ammattitaitovaatimusten hiomista jo saatujen kommenttien perusteella
- Päätetään, miten kestävä kehitys/vastuullisuus ilmaistaan eri tutkinnon osissa ja varmistetaan elinikäisen oppimisen avaintaitojen näkyminen läpileikkaavasti tutkinnon osissa
- Tarkistetaan ja yhdenmukaistetaan läpileikkaavia ammattitaitovaatimuksia kaikkien tutkintojen osalta
- Tarkistetaan ja yhtenäistetään ammattitaidon osoittamisen tekstejä
- Toteutettu eilen 3.5.2023 klo 13-16 Liiketoiminnan perustutkinnon perusteen lausuntokierrokselle valmistava webinaari